

Podpisan samoupravni sporazum

Podpis samoupravnega sporazuma o formiranju TOZD je bil 12. decembra 1973. Podpisniki, pooblaščenici za podpis sporazuma, so bili:

za Iris — Ipavec Ernest
za Argo — Petelin Miro
za Pločevinko — Pangeršič Franc

za Ribo — Kokalj Martin.

»Tako je nastala nova organiziranost našega podjetja, za katero smo delali že precej časa ob podpori družbeno-političnih organizacij in mnenju posameznih članov našega kombinata.« je pričel uvodne besede pred podpisom sporazuma predsednik komisije za formiranje TOZD Marjan Piško. Navzočim je nato spregovoril še glavni direktor, ki je poudaril pomen sporazumevanja in dogovarjanja med posameznimi TOZD. Vse štiri TOZD kakor tudi nas vse čaka še naporno delo, ki pa ga bomo ob podpori vseh lažje opravili.

Po opravljenih volitvah 21. decembra 1973 se bodo konstituirali organi samoupravljanja: CDS, DS Argo, Iris, Riba in Pločevinka ter delavske kontrole.

Uvodne besede ob podpisu sporazuma

Srečno novo leto 1974

Z ŽELJO ZA DOBRE
POSLOVNE USPEHE
IN RAZUMEVANJE
MED ČLANI
DELOVNE ORGANIZACIJE

Glavni direktor
Odbor sindikata
Odbor Zveze komunistov
Odbor Zveze borcev
Mladinski odbor

Podpis samoupravnega sporazuma

Kako izgleda naše poslovanje

Ob pogledu na koledar sem se spomnila na konec leta, ki ne prinaša samo veselih dni okoli silvestrovanja, ampak prinaša za vsako tovarno tudi razne obveznosti in naloge.

Plan mora biti izpolnjen, sklepi uresničeni, če hočemo v novo leto z veselimi obrazy.

Povprašala sem vodje posameznih služb o rezultatih.

TUL ARMID

vodja prodaje na domačem tržišču

Čeprav so bili pokazatelji v začetku leta precej slabi, moramo sedaj z veseljem ugotoviti, da bomo do konca leta plan dosegli ali celo presegli. Tako bo izpolnjen vrednostni plan, medtem ko fizičnega ne bomo dosegli.

Pri nekaterih izdelkih je zelo velik izpad prodaje, največ zaradi tega, ker teh izdelkov ni bilo na zalogi, npr. slani fileti, kokošja pasteta, katero smo opustili zaradi prevelikih stroškov. Precej pa gredo v prodajo ribje konzerve, sedaj pa tudi napitki, predvsem kavni nadomestek in pa seveda kava.

DRAGO LENČEK

pomočnik
komercialnega direktorja

Izvoz naših izdelkov je bil predvsem na konvertibilno področje, čeprav ni gotovo, da bomo plan izvoza na to področje izpolnili. Presegli pa bomo izvoz na klirinško področje.

Tako bomo postavljene vrednostni plan kot celoto izpolnili. Izvoz so bile konzerve picnic, Glavni proizvodi, ki so šli za izvoz, so bile konzerve picnic, thon provencale ter fileti skuše.

Glavne države izvoza so Nemčija, Avstrija in Belgija.

TANE JELIČ

Rezultati letos in možnosti
v naslednjem letu

Zdaj smo že na koncu leta, zato je potrebno, da pogledamo, kaj smo storili v preteklih 12 mesecih. To ni enostavno, ker vseh problemov in uspehov ne moremo prikazati v nekaj besedah, vendar nekaj zaključkov le lahko napovemo.

V zadnjem času se vsa pozornost kolektiva usmerja na finančni rezultat, nov način gospodarjenja po TOZD, postavljanje plana za 1974, vprašanje nove organizacije v podjetju, vprašanje osebnih dohodkov ter razna sodelovanja.

Ta vprašanja zahtevajo veliko pozornost, ker so zelo pomembna za nadaljnje uspehe našega pod-

jetja. Če se bodo s pozornostjo sprejemala in kolektivno reševala, uspehi ne bodo izostali.

Med letom smo večkrat obravnavali periodične finančne rezultate, kakor tudi probleme, ki so vplivali na doseganje rezultatov. Ob periodičnem obračunu smo nekatere probleme puščali odprte, kot je izvozna premija, zato pa prikazovali slabše finančne rezultate. Tega ob zaključnem računu ne moremo puščati nere-

Celotni dohodek

Materialni in režijski stroški

Amortizacija

Dohodek

Pogodbene in zakonske obveznosti

Osebnih dohodek

Dohodek za sklade

Povprečni OD v din

Videti je, da bo letos dohodek za sklade daleč izpod lanskega. Razlog temu je, da so letos hitreje naraščali stroški kot dohodek, zlasti pa obveznosti iz dohodka — obresti, zakonske obveznosti. Naraščanje osebnih dohodkov ni bil odraz večje produktivnosti, ampak nadomestilo za zastoje, nadurno delo, izplačilo stimulansa za leto 1972 in podobno.

S spremembo surovine v predelavi rib se je produktivnost zmanjšala za približno polovico. Osebnih dohodki so ostali nespremenjeni in so celo naraščali zaradi težjih pogojev dela z novo surovino.

Izpadi proizvodnje zaradi pomanjkanja surovine so tudi vplivali na slabše rezultate. Vsi ti problemi so bili vezani na dogajanje izven podjetja, kot so spremembe tržnih cen (tuna), splošna nelikvidnost, nerešena premija celo leto. Zaradi nelikvidnosti in nerešene premije smo morali angažirati več kreditov in plačati visoke obresti. Vedno jih nismo mogli dobiti, ker so banke imele težave plasmaja.

Slabši rezultat v letošnjem letu bo vplival na poslovanje v letu 1974, ker bomo imeli manj lastnih sredstev za začetek.

Mislím, da bo to nadomestila nova organizacija po TOZD. Danes še ne vemo, kakšni bodo rezultati TOZD. Lahko pa si predstavljamo, da bo gospodarjenje bolj skrbno, kar je tudi namen novih organizacij. Ko rečemo boljše gospodarjenje, ne mislimo na manjše stroške, ampak mislimo na večjo proizvodnjo, kar je osnova kvalitativnih sprememb. Lahko predpostavimo psihološki moment, ko bomo prikazovali finančne rezultate po TOZD. Tveganje za doseganje boljših rezultatov je gotovo večje. Druga kvaliteta je to, da bomo razpravljali

šenega, ker so posledice mnogo hujše. Vprašanje celotne premije na nivoju zveznih in republiških organov je pri koncu odločitve. Soglasje za izplačilo so dale vse republike razen Srbije in Bosne in Hercegovine, ki zahtevata od Fonda za razvoj ribištva še nekatera dodatna pojasnila. S celotno izvozno premijo za leto 1973, ki bo približno enaka kot prejšnja leta, pričakujemo naslednji finančni rezultat:

	1972	1973	Indeks
Celotni dohodek	265.505	320.000	120
Materialni in režijski stroški	198.313	243.000	123
Amortizacija	8.000	10.000	125
Dohodek	59.192	67.000	113
Pogodbene in zakonske obveznosti	8.206	11.000	134
Osebnih dohodek	40.887	50.000	122
Dohodek za sklade	10.099	6.000	60
Povprečni OD v din	1.774	2.000	113

o doseženih rezultatih podjetja tam, kjer delamo. Do sedaj smo razpravljali o vseh rezultatih, zato smo včasih le pomislili, da smo kot del podjetja dobro delali, ostali pa slabše.

Nov sistem obračuna zahteva novo organizacijo in tehnično pripravo ustreznih nalog ter večje naloge za vodstvo podjetja kakor tudi odgovornost posameznikov. Opozoril bi samo na nekatere: delitev sredstev po TOZD, priprava samoupravnih internih aktov, dogovarjanje internih cen med TOZD, priprava plana za leto 1974 in drugo.

S prehodom na nov sistem dela, ostajajo nerešeni stari problemi, kot so osebni dohodek, začete investicije in podobno. Take probleme moramo tudi nadalje skupno reševati in se dogovarjati prek TOZD na nivoju podjetja, zlasti kar zadeva investicije.

Povečanja osebnih dohodkov nismo mogli rešiti v letošnjem letu, ker je bilo vprašanje, kakšen bo finančni rezultat. Osnova za zvišanje osebnih dohodkov je vedno bil in bo ostal doseženi dohodek. V planu za leto 1974 moramo med osnovnimi elementi predvideti povečanje osebnih dohodkov, in sicer s prvim januarjem. Za ustvarjanje tega rezultata moramo predvideti v letu 1974 povečanje celotne reprodukcije za najmanj 30 %.

Te naloge so pred nami, rezultati bodo odvisni od tega, kako bomo vsi sprejeli in izvrševali te naloge, pa naj bo to od vratarja pa do glavnega direktorja.

Strokovne službe imajo naloge, da celotno novo organizacijo strokovno in pravočasno izdelajo in predlagajo kolektivu. Za uspeh v novi organizaciji bo potrebna podpora družbeno-političnih organizacij v podjetju kakor tudi prizadevanje celotnega kolektiva.

Obrat Litografije in pločevinaste embalaže TOZD Pločevinka

Do sedaj se o našem obratu TOZD Pločevinka ni nič pisalo v Našem glasu, zato mislim, da moramo to storiti.

Ne mislim, da bi v tem kratkem članku koga hvalili ali kritizirali, podaljš bomo le nekaj dejstev in dokazov, da počasi, a vztrajno napredujemo.

Obrat sestavlja dva oddelka, in sicer oddelk Pločevinaste embalaže in oddelk Litografije.

Skupaj je v teh dveh oddelkih zaposlenih 98 delavcev. Dejavnost obrata pa je: proizvodnja pločevinaste embalaže, verniranje in litografiranje pločevine ter tisk na papir, vse za lastne in tudi tuje potrebe.

KAKO JE NAŠ OBRAT NASTAL?

Oddelk za izdelavo pločevinaste embalaže, ki je v bivši tovarni »ARRIGONI«, je pričel obratovati že leta 1913, oddelk litografije pa je mlajšega porekla, ker sta se bivši tovarni »ARRIGONI« in »AMPELEA« posluževali litografskih uslug pri firmi »PASSERO« iz Monfalcone. Leta 1946 sta se upravi bivših tovarni Arrigoni in Ampelea odločili za litografske uslug pri »SATURNUSU« v Ljubljani. Tedanja proizvodnja je zahtevala relativno malo vernirane pločevine.

V tedanjem času so bile prometne zveze z Ljubljano slabe, letne količine litografirane pločevine pa so vedno bolj naraščale. Iz omenjenih razlogov sta upravi tovarni pričeli razmišljati o organiziranju lastne proizvodnje litografirane pločevine. Tako je tovarna Iris leta 1959 nabavila v Genovi postrojenja za litografiranje in verniranje pločevine od firme, ki je šla v likvidacijo. Ti stroji so še danes v oddelku litografije, vendar uporabljamo le še tiskarski stroj.

Pred vojno je imela vsaka od zgoraj navedenih tovarni tudi svoj oddelk pločevinaste embalaže. Ta oddelk je bil v tovarni Arrigoni zelo moderniziran, vendar so stroje iz tega oddelka po vojni demontirali in odpeljali v »METALOGRAFIČKI KOMBINAT RIJEKA«.

Dokončno formiranje oddelkov je bilo leta 1959 po združitvi vseh tovarni za predelavo rib.

Takrat je bil ustanovljen tudi naš obrat za potrebe Irisa in Arga.

Od svojega nastanka, to je od leta 1959 pa do danes, se je v obrat zelo malo ali skoraj nič

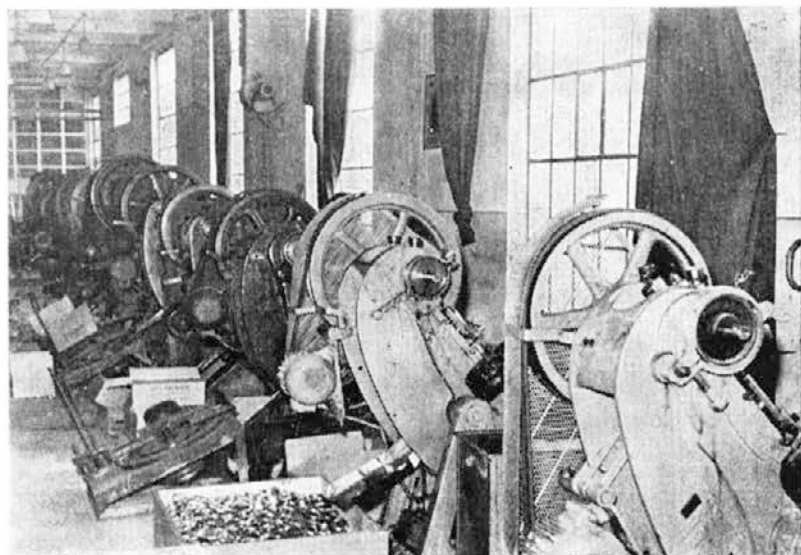
investiralo. Izjema sta zadnji dve leti. V teh dveh letih je bilo kupljenih več strojev in postrojenj, še posebej je to opazno pri liniji za verniranje, kjer se je tehnološki proces dela popolnoma spremenil. Investicije v obratu so bile premišljene in gospodarsko upravičene. Vsi novo nabavljeni stroji so v pogonu in dobro delujejo. Vse predloge o nabavi novih strojev je obravnaval in sprejel sklepe DS našega obrata.

Produktivnost v obratu iz leta v leto narašča. Porast produktivnosti bomo pokazali v naslednji tabeli:

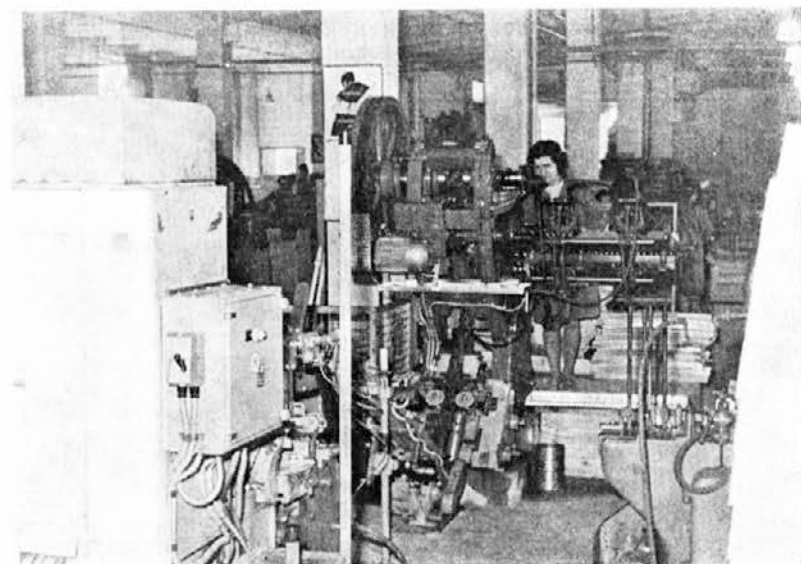
PLOČEVINASTA EMBALAŽA

	Dej. ure	Izdel. ton	ur za 1 t
1971	75411	1156,6	65,20
1972	71255	1232,6	57,80
od 1. 1. 1973 do 30. 9. 1973	74893	1335,0	56,00

(Nadaljevanje na 5. strani)

Stari stroji, ki postajajo zgodovina

Novi stroji v strojnem oddelku

Obrat družbene prehrane

V obratu Argo imamo menzo, v kateri se prehranjuje 1200 delavcev vseh teh treh obratov. Pri tem seveda ne upoštevamo dni, ko je malica BOLJŠA in pride več ljudi, nekateri celo po dva-krat. Seveda si ne morete niti najmanj misliti, ko pridete na malico, koliko truda zahteva priprava toliko obrokov. Poleg tega pa imamo še sendviče, pijačo, jogurte in druge izdelke, ki tudi zahtevajo dodatno delo.

V kuhinji se trudimo, da bi čimbolj zadovoljili želje delavcev, vendar se to vedno ne posreči. Zato tudi naše delo ni preveč cenjeno. Če bi hoteli uvesti še en topel obrok (kosilo), bi to predstavljalo zelo velik strošek, saj se cene izdelkom vsak dan dvigujejo, pa tudi delovno silo bi morali pri dveh obrokih številčno povečati.

Delavci zelo radi kritizirajo malice v menzi, nihče pa ne pazi na to, da bi ostala menza vsaj malo čista. Nikomur ni nič mar, kakšna je menza po končani malici, nobeden se tudi ne spomni, da bi inventar, ki si ga je sposodil, vrnil, kamor spada.

Tako je čiščenje jedilnice prepuščeno v celoti nam. Z nekoliko dobre volje, pazljivostjo in občutkom za skupno lastnino pa bi nam prihranili precej dela.

Ravno tako se mi ne zdi pravilno, da so nekateri že nekaj minut pred začetkom delitve malice pred vrati, saj nas to moti, ko končujemo pripravo obrokov.

Naše tovarniško glasilo mi je všeč. Je zelo zanimivo, zato že-

lim v njem čestitati vsem članom kolektiva.

SREČNO NOVO LETO 1974!

Marija Dovč

Pa še moje osebno mnenje: Večkrat sem že slišala, kako delavci pogodrnjajo, ko pridejo na malico in vidijo, kaj je pripravljeno. Tudi jaz nisem izjema. Za malico plačamo 2 din in bi hoteli imeti vsak dan specialitete. Doma ali v hotelu pa damo za hrano mnogo več in je morda slabše pripravljena, pa vendar ne rečemo nič.

Je že res: ko ponudiš prst, hočejo kar celo roko.

Pa vendar vsi skupaj želimo boljšo malico in čimmanjšo ceno obroka.

Takole je v Argu pred malico

Odbor za pravice iz dela je glede stanovanj sprejel

SKLEPE

1. Na podlagi predložene prioritete liste prosilcev za stanovanja (narejene v novembru 1973) se bo razpoložljivo število 3-sobnih stanovanj (17) dodelilo prosilcem za 3-sobna stanovanja, razpoložljivo število 2-sobnih stanovanj (9), dodelilo prosilcem za 2-sobna stanovanja in razpoložljivo število 1-sobnih stanovanj (1), dodelilo prosilcem za enosobna stanovanja.

2. Glede na sprejete obveznosti, ki izhajajo iz pogodbenih obveznosti, in sklepa CDS se vključijo v prioriteto listo za dodelitev ustreznega stanovanja Miloš Vukičević, dipl. pravnik, in dipl. ing. Darja Korče, tehnolog proizvodnje.

3. Strokovna služba naj pred razdelitvijo omenjenih stanovanj preveri, ali so podjetja, v katerih so zaposleni zakonci delavcev, ki so po prioritetni listi kandidati za dodelitev novih stanovanj, pripravljena sofinancirati nakup stanovanja.

4. Strokovna služba naj predhodno ponovno preveri neprekinjeno delovno dobo zaposlitve v Delamarisu kandidatov za stanovanja po prioritetni listi.

5. Prioritetno listo se daje v razpravo delavskemu svetu delovnih enot, s tem da predloži svoje mnenje odboru za pravice iz dela, najkasneje do 22. decembra 1973.

Z 22. decembrom poteče mandat sedanjemu odboru za pravice iz dela. V kolikor se bo novi odbor za pravice konstituiral takoj naslednji teden, bo imel sejo že pred novim letom. Zato je verjetno, da bodo stanovanja razdeljena že pred novim letom.

Priprava malice

Pogled nazaj

Le še malo in spet bomo začeli korakati v novo leto.

Staro leto mineva. Če hočemo ugotoviti uspehe, se moramo kritično, a vendar pogumno, ozreti nazaj. Saj ne moremo vsega kritizirati, čeprav je morda izpadlo kot napaka. Vsak se seveda trudi po svojih močeh. Nekateri obupajo hitreje, drugi pa so vztrajni in dosežejo svoj namen, čeprav ni pravilno postavljen.

Leto 1973 je bilo za našo delovno organizacijo pomembno. Odpoved je dal glavni direktor Andrej Verbič, nato pa spet sprejel to delovno mesto. Poklicali so ga na vršitev druge dolžnosti, tako da je za njim ostala praznina. Izvolili smo novega direktorja Golob ing. Bogdana.

Po celoletnem trudu smo podpisali sporazum TOZD. Ustanovljene so štiri TOZD in tri samoupravne skupnosti.

Kaj pa na področju financ? Prvi, drugi in tretji tromesečni obračuni prikazujejo izgubo. Vsako tromesečje smo poskušali opravičiti to nedejansko izgubo. Z raznimi ukrepi smo izboljševali stanje, zato je upanje, da bo letna bilanca pozitivna.

Z začetkom reševanja stanovaljskih problemov upamo, da bomo rešili vsaj nekaj najbolj kritičnih primerov, ki so v tovarni, in zagotovili vsaj določeno število ljudi normalne pogoje življenja.

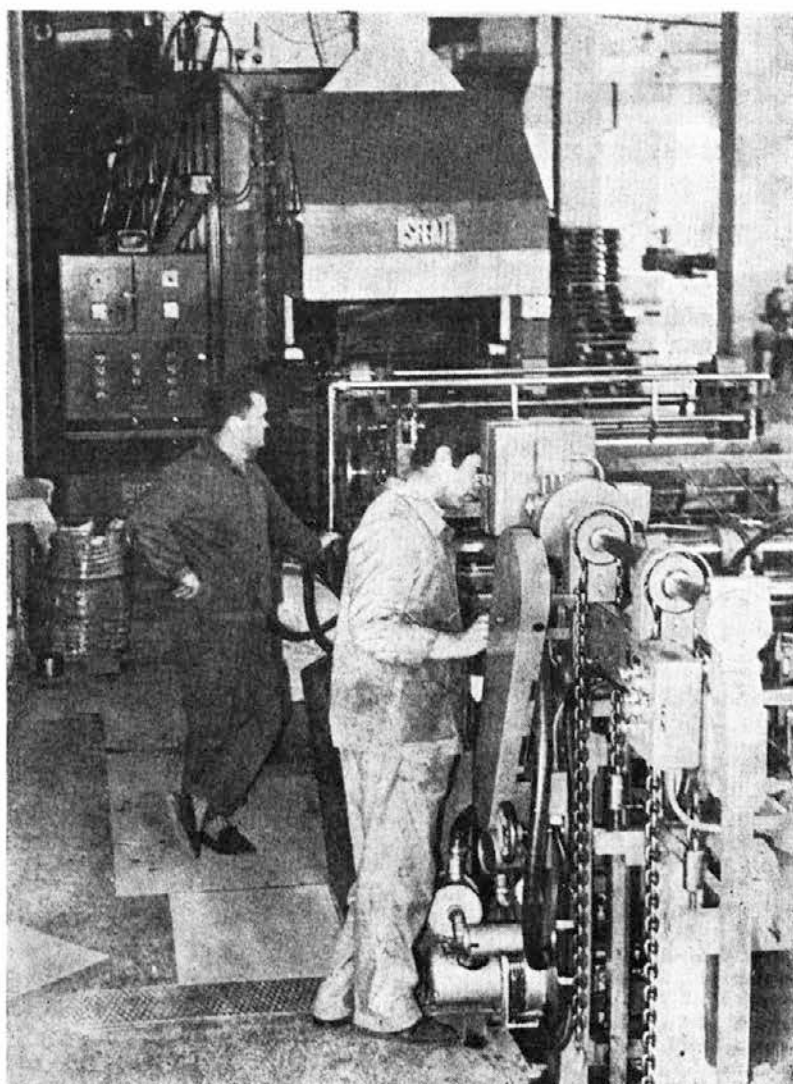
Sodelovanje s Slavnikom je bilo prekinjeno. Rezultati, ki smo jih pričakovali, niso bili doseženi. Sedaj smo pristopili k HP Ljubljana, ker upamo, da bomo združeni v tako celoto lažje reševali določene probleme. Vendar ne smemo pozabiti, da bodo samo od nas samih odvisni uspehi tovarne, ne pa od združenja s HP.

Letošnje leto naj bi bilo torej prelomno leto za našo tovarno. V novo leto stopamo polni upanja in pričakovanj, da dosežemo postavljene cilje.

Člani uredniškega odbora pa smo si postavili nalogo, da vas bomo redno obveščali o vseh pomembnih dogodkih, spremembah, akcijah in predlogih, seveda z vašo pomočjo.

Vsem našim bralcem in dopisnikom želimo srečno v novem letu 1974 ter obilo dobre volje pri pisanju člankov.

Uredniški odbor

Z novimi stroji je porast proizvodnje večji

TOZD Pločevinka

(Nadaljevanje s 3. strani)

LITOGRAFIJA

	Dejanske ure	Izdelava listov	ur za 1000 listov
1971	20043	1878,381	10,67
1972	13444	1796,890	7,60
od 1. 1. 1973 do 30. 9. 1973	6527	1796,500	2,75

Iz zgornje tabele je razvidno, da ni iz leta v leto večji samo fizični obseg proizvodnje, ampak da tudi produktivnost raste, kar pa je osnovni faktor za bolj ekonomično poslovanje.

Znatno povečanje produktivnosti v oddelku litografije gre na račun linije za verniranje, katera ima večjo kapaciteto kot stari stroji in zaposluje manj ljudi. Modernizacija strojnega parka v našem obratu pa seveda zahteva tudi strokovno boljši kader, čemur moramo sedaj posvetiti posebno skrb.

Delovni ljudje našega obrata so na zboru delavcev sprejeli

sklep, da se naš obrat v bodoče formira kot TOZD.

S tem sklepom in podpisom samoupravnega sporazuma bomo odločanje o bistvenih stvareh v temeljni organizaciji še bolj približali delovnemu človeku in bo prihodnost naše temeljne organizacije skrb nas vseh, ki smo tu zaposleni.

ing. Jože Rojc

Pa še mnenje ene od delavk v obratu pločevinaste embalaže: Investicijo, ki je bila v strojnem oddelku, občutimo tudi mi delavci, saj se je znatno zmanjšal ropot, delo je lažje in dosežemo večjo proizvodnjo.

Obisk pri upokojevcih

SALVATORE ZENARO

Odšla sem po ozki Krpanovi ulici, zavila na levo pa na desno in prišla sem v Tartinijevo ulico na številko 2. Pred vrati se je sušila mreža — znak, da tukaj biva še nekdo, kateremu je morje prijatelj.

Salvatore Zenaro je pripovedoval o svojih 30 letih dela.

Pred osvoboditvijo sem delal kot nostromo na ladjah, ki so

popoldan pa so moja strast kar-te.

Vsako leto za 29. november dobimo vabilo iz Delamarisa, naj pridemo v tovarno. V začetku smo imeli vedno pripravljeno tudi malico. Tedaj smo se srečali, poklepetali o starih časih ter kakšno zapeli. Pozneje pa je bilo vedno slabše. Letos pa nas je vse prizadelo, ker smo dobili namesto paketa kar polivinilno vrečko. Marsikdo je nato pripomnil, da bomo drugo leto dobili samo še vrečko. Saj ne zahtevamo dosti, vendar je naše mnenje, da bi se le morali na drug način spomniti nas, ki smo tudi živeli in delali s tovarno — sedaj pa nas vedno bolj pozablja.

KATARINA KLUN

Drobno ženo sem dobila v njeni mali, lepo opremljeni kuhinji. Vse je bilo lepo, človek se kar oddahne od zunanjega hrupa. »Veste,« mi je hitela pripovedovati, zelo malo časa sem delala v Delamarisu. Prišla sem delat 1935. leta; po 5 letih sem se urezala v roko, in ker je niso prav

zdravili, je ostala negibna. Odšla sem nazaj na delo, vendar sem bila sposobna le za lažje delo. Pozneje so me doletele še druge nezgode. Imela sem zlom hrbtenice, tako da sem se leta 1948 upokojila.

Sedaj živim tukaj sama. Mož mi je umrl. Dva sina sta mi padla v partizanih. Po najmlajšem sinu tudi dobivam pokojnino, tako da dobim na mesec 740 din. Toliko mi tudi zadostuje, saj imam predpisano lažjo prehrano, ker sem bolna na želodcu.

Veste takrat, ko sem si jaz urejala dokumente za pokojnino, je bilo drugače kot danes. Nisi vedel, koga bi kaj vprašal, pa tudi ljudje so se menjavali. Danes pa sem že preveč stara, da bi hodila spet po pisarnah. Zame je dovolj, samo hudo mi je, ker sem sama.

Še po stopnicah me je spremljal njen topli pogled.

Res je, da v vseh teh spremembah, ko govorimo o TOZD, združevanjih, finančnem rezultatu, prodaji in nabavi, vedno bolj pozabljamo na ljudi, ki so pred nami hodili po tovarni, rezali morske širine ter se trudili, da tovarna ostane tudi za naslednike. Za to ni krivo samo vodstvo podjetja, ampak tudi DPO, predvsem pa organizacije mladine.

vozile ribe iz Turčije v Izolo, Livorno, Bari, Fažano pa tudi drugam.

Po osvoboditvi sva delala oba z ženo v vratarnici Arga, pozneje pa sem bil premeščen za vodjo sale (oddelka). Delavke so bile izkušene, z veseljem so polnile ribje konzerve, ki smo jih prodajali v Ameriko. Izdelovali smo antipasto, filete ter predelovali svežo ribo. Takrat je bilo drugače kot danes, ko ladje čakajo po dve, tri ure v pristanišču. Direktor nas je zjutraj poklical ter nam povedal, kakšno količino rib moramo spraviti tisti dan. In morali smo narediti. Kolikokrat smo se prav zaradi prevoza hudo spoprijeli z Ivanom Hrvatinom.

Bil sem predsednik drugega DS v Argu. Prav dobro se še spominjam prihoda inženirja Sakside, ki je bil sposoben človek; takrat je bil še zelo mlad. Bil sem tudi med tistimi, ki so se med prvimi seznanili s prvim direktorjem Francem Karo.

Leta 1960 sem zaprosil za upokojitev, vendar sem tudi po upokojitvi delal še eno leto. Malo je bilo ljudi, ki bi dobro poznali ribe. Prihajali so iz šol, vendar jim je manjkala praksa. Sedaj sem doma. Zjutraj odhajam na ulov rib, potem grem malo ven;

Kako pri nas shranjujemo dokumente

Koliko papirja na dan popišemo v Sloveniji, bi najbolj izvedeli, če bi pogledali podatke industrije papirja. Ker pa mi nismo proizvajalci papirja (in torej nimamo nobenega dohodka od tega), bomo raje pogledali porabo.

Vsak dan več pišemo. Nekateri pišejo zato, da potem to lahko vržejo v koš; drugi pa izlijejo srčne težave, ker papir ne zardeva, nekateri pa, ker to zahtevajo predpisi in delo.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Branko Sila, delavec v arhivu

Sklepi 19. redne seje CDS

IN KAKŠNA MNENJA SO IMELI ČLANI DS

— Glede manjka 2 omar na glavni upravi »Delamari« — »Slavnik« je pravna služba predložila pismeno sporočilo, iz katerega je razvidno, da bo podjetje »Slovenijales« vrnilo znesek 1.503 dinarjev, s čimer je zadeva končana in ugodno rešena.

— Glavni direktor naj skupaj z ustreznimi strokovnimi službami pripravi in predloži CDS poročilo o ustrezni rešitvi vprašanja predelave in prodaje drobne plave ribe (papaline, inčuni) glede na bližajoči se ulov in glede na nekritične stroške, prikazane v obračunu obrata ribolova za 30. 9. 1973.

Navedeni sklep je bil sprejet na podlagi vprašanja, kako bo s predelavo in prodajo drobne plave ribe, ker se predvideva bližajoči ulov ribe, flota pa nima kritičnih stroškov. Zato bi bilo zelo neekonomično, če bi prišlo do prepovedi ulova, ker je potrebno za dni prepovedi izplačati nadomestilo, riba pa ostaja v morju.

Pravilnik o delovnih razmerjih

Članom CDS je bil obrazložen predlog sprememb pravilnika o delovnih razmerjih in pripombe na spremembe glede ureditve letnih dopustov, ki so prispele iz javne razprave.

Predlog sprememb pravilnika je bil dan v redni postopek in razpravo, kot določa statut podjetja (objava na oglasnih deskah, s tem da se dajo pripombe v roku 15 dni).

V razpravi na CDS pa je bilo razvidno, da precej članov kolektiva s temi spremembami ni bilo seznanjenih in da niso upoštevani vsa delovna mesta, ki imajo težje pogoje dela. Zato so predlagali, naj se prečiščeno besedilo pravilnika vrne ponovno v redni postopek in razpravo.

Tako se je končala razprava okoli sprejema pravilnika. Sprašujem se, kako je mogoče, da več kot 20 ljudi razpravlja eno uro, na koncu pa pridejo do zaključka, da se pravilnik vrne v ponovno razpravo.

Postopek objave je bil pravilen. Pravilnik je visel na oglasnih deskah 15 dni. Na pravilnik lahko dajo pripombo posamezniki, družbeno-politične organizacije in organi upravljanja. Pripombe so poslali obratni DS in te pripombe so bile upoštevane.

Zato bi bilo prav, če bi vsi prebrali, kaj je novega na oglasnih deskah, da ne bo tudi v nadalje prihajalo do takih nespo razumov. Glede pravilnika sta bila sprejeta zato dva sklepa:

— V letu 1973 naj delavci koristijo redni letni dopust po določbah pravilnika o delovnih razmerjih iz leta 1966, razen delavcev, ki imajo po zakonskih predpisih pravico do 18 delovnih dni rednega letnega dopusta.

Ustrezna strokovna služba v splošnem sektorju naj izdela prečiščeno besedilo predloga sprememb pravilnika o delovnih razmerjih in pripomb, ki so bile dane v javni razpravi glede ureditve letnih dopustov, ter ga predloži po rednem postopku ponovno v javno razpravo, s tem da bi spremembe veljale od 1. 1. 1974.

Pravilnik o delu po učinku ponovno na dnevni red

Referent za proučevanje nagrajevanja je razložil, da nastopajo določene težave pri delu v službi sredstev. Že v letu 1972 je bil ukinjen 16. člen pravilnika o delu po učinku, in to na predlog službe sredstev — zaradi negodovanja delavcev, ki so izvajali dela, katera je težko akordi-

Naša mlada delovna sila

rati oz. dajati na pogodbo. Služba sredstev je predlagala ukinitve tega člena ter obljubila, da bodo uvedli operativno pripravo dela na podlagi obstoječe literature o sodobni organizaciji dela.

Ker pa jim to do sedaj ni uspelo, so predlagali ponovno oživitve tega člena s pripombo, da delavci niso zainteresirani za

večje sodelovanje s proizvodnjo, ker niso pravilno nagrajeni. Večkrat namreč prihaja do nujnih del zaradi poškodb strojev, motorjev in strojnih delov, kjer je potrebno hitro popravilo zaradi čimmanjšega zastoja proizvodnje.

Zato predlagajo ponovno oživitve tega člena, tako da se bo delo spet izvajalo pogodbeno.

Odbor za pravice iz dela se s tem predlogom ni strinjal, zato je predlagal CDS, da sprejme sklep, da se 16. člen ne oživi. Istosčasno pa je CDS sprejel naslednji sklep:

— delavci vzdrževalnih delavnic v službi sredstev in po obratih naj se pri dajanju akordnih del izenačijo z vsemi ostalimi delavci, ki delajo stalno ali občasno po učinku, normah in akordih, s tem da se pri dajanju akordov upoštevajo merila, ki so predvidena po pravilniku o delu po učinku, upoštevajoč potreben čas za izdelavo (delovne ure) ter z uvedbo enake evidence, kot je predvidena za delo po normi in učinku.

V tej zvezi se ne more sklepati pogodb, temveč se to evidentira kot delo po učinku ali normi.

Tako delo ne more biti dano brez pristanka naročnika dela in ne more biti obračunano v primeru, da obračunski znesek prekorači dogovorjeni znesek.

Vzdrževalce je treba izločiti iz stimulativnega nagrajevanja režijskih delavcev.

In spet smo ugotovili, da se moramo poslužiti tudi predlogov in členov, ki smo jih imeli že za preminule.

Sprejme se predlog stimuliranja režijskih delavcev v proizvodnji, medfazni kontroli in skladiščih, ko le-ti na predlog direktorja obrata delajo v prostih sobotah in nedeljah. Njihov osebni dohodek se veže na povprečni preseg delovnih norm obrata oziroma oddelka, ki pa ne more biti večji od 25 %, zato se OD teh delavcev v prostih sobotah in nedeljah obračunava tako, da se za 50 % povečani osnovi prišteje še 25 %.

Sklep velja od 1. 10. 1973 do 31. 1. 1974.

Člani CDS se ne bodo smeli začuditi, če bodo podobne predloge še obravnavali, saj so tudi drugi sektorji vezani na nujna dela, ki jih morajo izvršiti ali v zakonskem roku ali v roku, ki ga predpiše podjetje.

Sicer pa bo takrat že novi CDS; kako bodo novi člani gledali na tako povišanje, še ne vemo.

— Potrdi se predlog komercialnega sektorja za poslovno-tehnično sodelovanje s podjetjem za predelavo ribjih konzerv »IKA« v Iki in sklenitev okvirne pogodbe s tem podjetjem.

Za podpis pogodbe o sodelovanju je pooblaščen glavni direktor.

O praznikih

Prazniki imajo v sebi nekaj ne- navadnega: bolj kot se bližajo, večja je nestrpnost, ki se pola- šča človeka. Kakor hitro kdo iz- govori magično besedo PRAZNI- KI, nas nekje blizu želodca prav narahlo nekaj zbode, koža na la- sišču se naježi in sploh je vse tako, kot bi, kljub redukciji, ši- nilo skozi nas vsaj 300 voltov napetosti. Prazniki so namreč mešanica dobrega in zla. Zlepa ni noben dan leta tako nasičen obojega kakor prav prazničen dan. Krivi smo seveda ljudje sa- mi. Zlomke vedi, kdo je bil prvi, ki je zastupil vse človeštvo s prepričanjem, da je s prazniki

povezano brezglavo tekanje po trgovinah, prerivanje po cestah in avtobusnih postajah, naporno prenašanje strašansko težkih mrež in čezmerno zapravljanje. Prav to zadnje je najhujše zlo, ki spremlja praznične dni. Ob zavesti, da bomo tri ali štiri dni prosti, oziroma da ne bo mogoče v tem času prav ničesar kupiti, uprizorimo pravo pravcato vandalsko plenitev križem po trgo- vnah. Vsa družina ima nalogo no- siti na kup jedi in pijače, kot bi se pripravljali na zimsko spanje. Pregarja nas namreč skrb, da ne bi v nekaj dneh morda jedli ma-

lo slabše kot sicer in da se ne bi osramotili pred morebitnimi obiski; kajti tudi obiski so ena od nevšečnosti, ki neizogibno spremljajo praznike. Ponavadi ta- krat ugledamo na pragu pred- vsem tiste, ki so nam še najmanj pri srcu, oziroma katere najmanj pričakujemo. Najsi bo že tako ali drugače — goste moramo po- streči; pa ne samo s kavo, lepo vas prosim; — saj so vendar prazniki! Zaženemo se v kuhinjsko omaro ali shrambo in v po- tu svojega obraza pripravljamo narezke, osvežilne pijače in dru- go, da ne govorimo o tem, koli- ko muke nas je stalo pripravlja- nje prazničnega peciva. In nato hvaležni gostje, ki so se z ozi- rom na praznično razpoloženje že doma krepko podprli, vzamejo komajda mrvico tega ali onega, ali pa se posili nagačijo z do- brotami z naše mize in nas nato čez kakšno uro s slabotnim glasom vprašajo, če morda ni- mamo pri roki malo sode bikar- bone. Tudi najbolj škrti in ne- gostoljubni osebkki so v prazni- nih dneh zelo hvaležni svojim gostom, ako pojedjo vse, kar na- ložijo prednje; v nasprotnem pri- meru morajo namreč vse ostan- ke pogoltniti sami, kar neizogib- no povzroča porast telesne teže, slabo prebavo, zoprni občutek prenasitosti in sploh to dokaj

slabo vpliva na razpoloženje. Prav zato so dnevi po praznikih čas, ko za teden ali dva pridejo bolj ko kdajkoli prej v poštev shujševalne kure, ki jih spremlja skesano razmišljanje o tem, ka- ko grdo je preveč žreti. Obide nas spoznanje, da bi s polovični- mi stroški prav tako ne umrli od lakote in obenem se nam ježijo lasje, ko se domislamo, za koliko lepih rdečih krpic smo olajšali družinsko blagajno. Kajti za praznike ni dovolj, da samo do- bro jemo, treba si je privoščiti tudi skok v ta ali oni lokal (kot da je sicer to prepovedano ob delavnikih) ali pa se peljati na izlet, kajti zelo zabavno je voziti se naokrog v času, ko je večina avtomobilov na cestah; človek ni osamljen in sploh je cesta ob praznikih bolj pestra in kratko- časna. Z eno besedo — prazniki nikakor niso čas, ko se človek lahko popolnoma odpočije, am- pak nas pogosto še bolj utrujajo kot drugi dnevi. Od nakupov, izdatkov, obiskov in ustvarjanja čimbolj prazničnega vzdušja v družini smo na koncu tako utru-jeni, da bi nujno potrebovali še dan ali dva dopusta. Se najbolje bi bilo vse praznike enostavno prespati ali pa z zakonom dolo- čiti najvišjo mejo izdatkov za ta- ke dni kakor tudi vse ostalo, kar naj bi smel človek v tem času početi. Tako bi bilo dobro počut-je državljanov neokrnjeno, zašči-teno in zlahka dostopno vsako- mur. Občani, razmislite malo o tem bistrem predlogu.

Sonja Požar

Kako pri nas shranjujemo dokumente

(Nadaljevanje s 6. strani)

Vse papirje, ki so napisani za- radi potrebe in so pomembni, shranjujemo. Manj važne stvari shranimo za krajšo dobo, po- membnejše pa za več let, neka- tere tudi za vedno.

V našem arhivu hranimo TRAJNO: vso personalno eviden- co z osebnimi delovnimi knjiži- cami, plačilne sezname z eviden- co osebnih dohodkov na karto- nih, letne zaključne račune po- djetja, inventurne knjige osnov- nik sredstev, pogodbe o krediti- ranju za osnovna in trajna ob- ratna sredstva.

Za dobo 10 let: dokumentacijo finančnega knjigovodstva, glavno knjigo z dnevniki, kartice osnov- nih sredstev, karteko kupcev in dobaviteljev, celotno devizno do- kumentacijo materialnega in bla- govnega knjigovodstva ter dnev- niki in kartice.

Za dobo 5 let hranimo: obra- čun amortizacije, inventurne po- pise, bančne izpiske in obračune anuitete, interne naloge za knji-

ženje, razne obračune prispevkov, izdane in sprejete fakture, man- datne tožbe in izvršilne predlo- ge, usklajevanje saldov, mesečne bruto bilance, zahtevnice, vrači- la, izdajnice in dobavnice, blagaj- niške dnevniks s prilogami in pogodbe o kratkoročnih kreditih.

Vsi roki shranjevanja doku- mentov so šteti od leta, ko so bili izstavljeni.

Po zaključni letni bilanci je treba prenesti dokumente v ar- hiv, jih sortirati po resorjih, in sicer izprazniti iz fasciklov, ter povezati po zaporednih številkah, nato pa jih zložiti na police ustreznih služb.

Razne službe kombinata med letom potrebujejo za hitrejše opravljanje dela tudi dokumen- tacija iz prejšnjih let, ki jo je treba poiskati v arhivu.

Oprema arhiva je nepopolna in nepravilna, saj so police lesene, in tako je večja nevarnost požara.

Branko Sila

Prijateljstvo povečuje radost, a zmanjšuje žalost. Angleški

Kdor je zatonil v greh, bo uto- nil v žalosti. Angleški

Zelo malo ve oni, ki misli, da ve vse. Angleški

Nepoštenost je slabša od smrti. Ruski

Kdor govori — seje, kdor po- sluša — žanje. Ruski

Hudo je, če ne znaš in se učiti ne pustiš. Arabski

Prispevki literarnega krožka

V osnovni šoli v Izoli imajo svoj literarni krožek. Učenci iz te šole pridno pišejo za njihov časopis Prvi koraki. V tej številki objavljamo njihove prispevke:

MAMICA

Moja mama dela v Delamarisu. Jaz imam svojo mamo zelo rad. Moja mama ima tudi mene rada. Mama je lepa. Z mano se trudi vsak dan. Doma kuha, pospravlja, pere, lika in vse drugo. Jaz ji pomagam. Grem v trgovino, da ji olajšam delo. Sama skrbi zame. Srečen sem, ker imam dobro mamico.

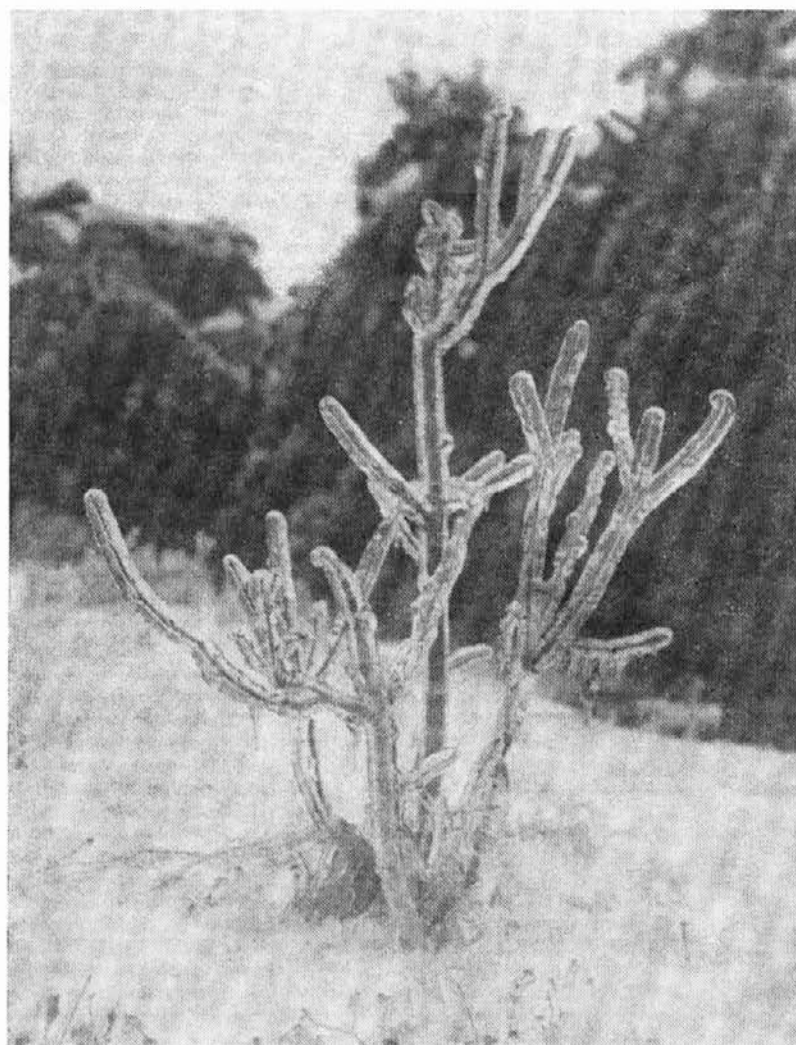
Orlando Hrandek

MOJI PRVI SPOMINI

Ko mi je bilo nekaj mesecev, me je mama odpeljala k stari mami. Svoje detinstvo sem preživela med pisanimi rožami iz njenega vrta, med sitnimi in prijaznimi mucami, s psom in petelini, zaradi katerih sem pretrpela mnogo bolečin.

Zjutraj me je zbudilo kikiri-kanje petelina, ki se je mudil nekje na dvorišču. Nenadoma pa se je začul tenak glas stare mame: »Pi, pi, na, na!«

Kmalu zatem so se zaloputnile mrežaste duri kurjega kraljestva. Kokoši in njihovega kralja je stara mama spravila pod streho dnevnega kurnika. Sama sem se med tem dolgočasila in pričela odurno vekati. V sobo je skoraj isti hip prišla stara mama. Smehljala se je. Stopila je k omari in iz nje potegnila čisto in lepo dišečo obleko. Preoblekla me je. Potem me je prišla za roko in odvedla v kuhinjo. Hitro mi je pripravila zajtrk, me nahranila in že je bil tu čas jutranjega potepanja. Izpred hiše sem jo mahnila naravnost proti kurji graščini, da bi pogledala, kaj je z mojo puto. Ko sem vstopila, so se kokoši razbežale po kotih in me postrani in zvedavo pogledovale. Tedaj pa se je ošabni in napihnjeni petelin tako razjezil, da mu je roža na glavi začela živo rdeti. Kako bi se ne jezil, saj je v dnevno graščino prišel nepovabljeni gost. Sam petelin se je pognal proti meni, jaz pa sem jo na vrat in nos pobrala proti vrtu. Toda vrata kurnika so ostala odprta in razjarjeni petelin je še bolj bezljal za mano. Že

sem dosegla vrt in odprla vrata, ko se je mrcina zakadila vame in me kljuvala v zadnjo plat. Med napadom je tako glasno kričal, da je to privabilo staro mamo iz hiše. Razjarjenega sitneža je nagnala v njegov prelesten grad. Kurniku pa se kar lep čas nisem upala približati.

Ana Repič

BASEN

V neki hiši na griču je živel star gospodar, ki je imel deklo. Hišo je varoval pes. Vsi so se čudili, ker se je rad družil z mačkami. Niso vedeli, da jih je združila ljubezen do mesa in prekajenih klobas, ki so dišale iz shrambe. Klobase so večkrat zginitile neznano kam. Prepričan je bil, da je klobase odnesel tat. Nekoč ga je celo pretepel. Takrat sta se mu mački posmehovali. Pes jima je to kljub prijateljstvu zameril. Nekega lepega dne, pa je bila dekla priča nenavadnemu prizoru. Pes je s taco odprl vrata v shrambo in že mu

je mačka skočila na hrbet. S taco je dosegla klobase in jih vrgla na tla. Dekla je zgrabila metlo, pes pa jo je slišal in zbežal, da je mačka telebnila na tla. Medtem je druga mačka vlekla venec klobas po tleh. Dekla je obe mački pretepla. Cvilec sta zbežala.

Na dvorišču ju je smeje pričakal pes in zalajal:

»Kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje.«

Vesna Demšar

»Naš glas« izdaja kolektiv kombinata konzervne industrije »Delamaris« Izola. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Odgovorna urednica Albina Škapin. Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk, Koper — 1973.

List dobijo člani kolektiva brezplačno.

